

Előfizetési feltételek
 helyben házhoz hordva vagy vidékre postán küldve:
 Egész évre 12 kor.
 Fél évre 6 kor.
 Negyedévre 3 kor.
 Egyes szám ára 12 fillér.

Hirdetések díja:
 centiméterenként 6 fill. Kereskedők és gyárosok külön árkedvezményben részesülnek.

Nyílt tér sora 40 fillér.

KÖZÉRDEK

POLITIKAI, TÁRSADALMI ÉS KÖZGAZDASÁGI LAP.

AZ ALSÓFEHÉRVÁRMEGYEI GAZDASÁGI EGYESÜLET HIVATALOS KOZLÖNYE.

Szerkesztőség
 és
Kiadóhivatal:
Földes Ede
 könyvkereskedése
 Bethlen-utca 2. sz. alatt,
 hova ugy a lap szellemi részét illető közlemények, mint az előfizetések és hirdetések beérkezéskor mentesen küldendők

Kéziratok nem adatnak vissza.

Megjelenik hetenkint kétszer: csütörtökön és vasárnap.

Lehetetlen hírek.

Budapest. 1903. január 21.

Hírek settenkednek, melyek — ha igazság lenne mögöttük — azt bizonyítanák, hogy a mi híres politikai érettségünk nem valami nagyon jó áll. A parlamentnek tömegtelen sok, határidőhöz kötött törvényjavaslatot kell letárgyalnia, és egyszerre csak egyetlenleg uralkodni magában a többségben oly javaslat miatt, mely különben is csak provizóriumot jelent, akadályos lenne ez a javaslat annak, hogy mindama végleges törvényjavaslatokat idejekorán el lehessen intézni.

Eltekintve a nagy anyagi károsodástól, az adott viszonyok közt beláthatlan horderejű lenne a szakadás a többségben. Azért mi nem is akarjuk még mindig hinni, hogy a katonai javaslat miatt oly nagy parlamenti bajba kerülhessünk.

Itt a kiegyezés, melyről ugy Ausztriában, mint Magyarországon, még a kormány politikai ellenfeleinek is el kell ismerniök, hogy tárgyalásos, hogy jó. A lakosság epedve várja, hogy végre ervénybe lépjen a kiegyezés, és ennek dacára beláthatatlan messzeségekbe tolnak ki tárgyalását, és ha a kiegyezéssel még ráérünk is, de itt a vámtarifa, mely az egyetlen megfelelő előkészületet adja a kezünkbe, hogy a külfölddel tárgyalásokba léphessünk s melynek tárgyalását tovább halasztani már csakugyan nem lehet.

Mind ezzel nem törődnek, nem akarnak törödni még a többségben sem, mert azt akarják, hogy a katonai javaslat, melyet már első megjelenése után ugy is megváltoztattak, újabb messzemenő módosításokon menjen keresztül.

Ez természetesen egyrészt nem igen könnyen megy a közös minisztériumokkal való tárgyalások miatt, másrészt meglehetősen felesleges is, és pedig kettős okból. Először, mert hisz a provizórium amugyis csak pillanatnyi szükség kielégítésének szolgál és a végleges elintézésnél a jövő évben elég alkalom lenne, hogy az alapos, nemzeti kívánások szerint alakított javításokat beveggyék a törvénybe. Másodsor pedig, ha csakugyan valóban bizonyul, hogy főleg a nemzeti jelvények miatt tört ki a viszály, azért, hogy egyszerűen

nem törődnek azzal a miről Szell Kálmán a delegációban a közös zaslóra vonatkozólag, a miről június 8-án a parlamentben a katonai jelvényekre vonatkozólag, és a miről Fejérvary honvédelmi miniszter a véderő-javaslat alkalmából a bizottságban biztosított. Egybehangzóan ugy szóltak a miniszterek nyilatkozatai, hogy a király, a legfőbb hadur egyenes meghagyásából kell ugy a haditengerészet, mint a hadsereg katonai jelvényeiben megtenni mindama változtatásokat, melyek lathatóvá teszik Magyarország souverainitását. Mire való tehát a láрма?

És ha az ellenzék már feladta volna azt a szándékát, hogy a katonai javaslatokat megobstruálja, nem kellene-e magát most, miután még a kormánypart is oppozíciót csinál, szinte erkölcsileg kötelezettnek éreznie, hogy ezt a javaslatot ne engedje törvénybe válni. A következmény természetesen az lenne, hogy végtelen időfecsérléssel új indemnitást kellene tárgyalnunk, mert a költségvetést a kifizető határidőre nem lehetne letárgyalni, hogy aztán a költségvetés csak elkésve kerülhetne sorra, még kesőbbben a vámtarifa sok száz tétellel, a kiegyezés meg az idén talán egyáltalán nem.

Ebből kitetszik, hogy a többség egy részének allitolagos eljárásában annyi képtelenség halmozódik fel, hogy a párt tagjainak sem józan eszéről, sem hazaszeretetről nem szabad felténni, hogy ilyen utra történnek, vagy éppen ragaszkodnának hozzá.

Tekintettel az általánosságot oly melyen károsító következményekre, bizton elvárjuk, hogy ezek a híresztelések mint teljesen alaptalanok már a legközelebbi időben szerteszét szállnak.

Sz. 16—1903. Alsófehér várm. gazd. egyt. elnökétől.
 G. E.

Meghívó.

Az „Alsófehér vármegyei Gazdasági Egyesület“ f. évi január 27-én (kedden) d. e. 11 órakor a vármegyházának kis üléstermében választmányi gyűlést tart, melyen való megjelenésre a t. igazgató választmányi tag urat tisztelettel fölkérem.

Tárgysorozat:

1. Folyó ügyek.
2. Földművelésügyi m. kir. Miniszter úr magas rendeleteinek bejelentése.
3. Előterjesztés és javaslat az 1903. május hó 4-én Nagyenyeden tartandó tenyészállat-kiállítás ügyében.
4. Az 1903. évi költségvetési előirányzat és az egyleti pénztár megvizsgálására egy három tagu bizottság kiküldetése.
5. Gyűlésig beérkező választmányi darabok tárgyalása.
6. Rendes évi közgyűlés napjának megállapítása.
7. Esetleges indítványok.

Nagyenyeden, 1903. január 20-án.

Zeyk Dániel,
 főispán.

SZEMLE.

Országgyűlés jan. 20. A napirend és két interpelláció rövid letárgyalása után Szell Kálmán miniszterelnök a jövő ülés napirendjére nézve tett előterjesztést a Háznak s indítványozta, hogy legközelebbi ülésen a katonai javaslatokat tárgyalják. Elsőnek Barabás Béla támatta meg a napirendet s tiltakozott az ellen, hogy a Ház a katonai javaslatokat tárgyalja. Indítványozta, hogy a javaslatokat előbb vegyék le a napirendről, de ha a miniszterelnök mégis tárgyalatni akarja, utasítsa előbb azokat az osztályokhoz. Barabás egyuttal bejelentette pártja nevében az obstrukciót a javaslatok ellen. A néppárt nevében Rakovszky István szólalt fel, aki csatlakozva Barabás felfogásához, indítványozta, hogy a javaslat helyett a költségvetést tárgyalja a Ház. Szederkényi Nándor az Ugron-párt részéről szinten csatlakozását jelentette be az ellenzék akciójához. A heves felszólalások után Szell Kálmán miniszterelnök nyugodtan felelt mindegyik vezérszónoknak s kijelentette, hogy bátran szembe néz a megüzent harcznak, mert átéri a javaslatok szükségességét nemzetvédelmi szempontból.

TÁRCSA.

A török irodalom népszerű ismertetése.

Írta: dr. Szöcs Géza.

— A »Közérdek« eredeti tárczája. —

A magyar nemzet millénárius évében több, Sztambulban (Konstantinápoly) megjelenő török hirlap a legösszintébb lelkesedéssel és elragadtatással ismertette nemzetünk óriási haladását a műveltség, tudomány és művészetek terén, kifejezvény mély fájdalomukat a fölött, hogy a török nép az ő magyar testvérével (madzsar kardás) hosszú évszázadokon át halálos küzdelmet folytatott a vallási különbség miatt; de kifejezvény megelégedésüket a fölött, hogy végtére török és magyar megértvén egymást, jót testvérek gyanánt érdeklődnek egymás viszonyai iránt.

E jó viszony megteremtőjét s leglelkesebb munkását, Vámbéry Ármint, dicsőítő szavakkal aposztrofálják Magyarország ezeréves fennállásának esztendőjében.

Ilyen levén az ozmán nép érzülete irántunk, szenteljünk mi is egy pár sort a török irodalom multjának és jelenének megismerésére.

Éveken át foglalkoztam török nyelvtanulmányokkal; s a mit itt-ott olvastam és tanultam, leszok bator tisztelt olvasóimnak előadni, elnézést kérvé egyszerűsége a tárgyhoz értőktől, ha talán néhol — akaratom és igyekezetem ellenére is — megbotlanám; de hiszen oly nagyon járatlan úton haladok!

Hogy rövid előadásomról némi előzetes és tájékoztató képet nyújtsak, ime egy pár szónyi vázlat:

Szólanai fogok: először a török népköltészetéről, a közmondásokról, mesékről és népdalokról; aztán áttérek a műköltészet ismertetésére, pár szót szólván először a líra költészetéről, azután a történetírásról, szépprózáról, nyelvészetről, drámai költészetéről, s végül a hirlapirodalomról.

Előre is megjegyzem, hogy mindig az ozmán török, vagyis ozmanli népről lesz szó, érinteni fogom azonban, a hol szükséges, a török faj más nyelvjárásait is.

E nyelvjárások irodalmi tekintetben különben nem bírnak valami nagy fontossággal, kivéve az azerbajdsanit, a mint a drámai irodalom ismertetésénél látni fogjuk.

A török népköltészet.

Mielőtt a török műköltészetet és irodalmat pár szóval ismertetném, azt hiszem, feltétlenül szükséges a népköltészet röviden vázolnom. Mellőzöm a történeti adatokat, az időrendi fejtegetéseket, s a XVI. századtól a napjainkig terjedő népköltészetet egybefoglalva, rövid vonásokban leszok bator a népköltészet termékeit három külön csoportban ismertetni.

Tudvalevő dolog, hogy a népköltészet általában három műfajra oszlik, s e műfajok a népmesék, közmondások és népdalok. Kezdem a meséken.

Hogy a keleti mesék és regék általában jó hírnévnek örvendenek, azt inkább az arab és perzsa mesék és regék eredményezték, mint a török irodalom e nemű, kevésbé ismeretes termékei; bár ez utóbbiak semmivel sem maradnak az előbbiek mögött.

A török meseköltészet gazdagságáról a laikus is fogalmat nyerhet, ha Kunos Ignácznak gyönyörű könyvét

és török mesegyűjteményét elolvassa; taláunk a mesék között olyanokat, a melyek a magyar népmesék közt is előfordulnak, de taláunk olyanokat, a melyeknek semmiféle népköltészetben nem taláunk párjára. A sárkányok, kígyók, csoda-oroszlyányok rendkívüli cselekedeteit pompásan környezik a gyönyörű tájleírások, aranyalmákban, gyémántvirágokkal ékeskedő mezők és kertek, és bennük a tündérek s a török népköltészet fantáziájának különleges szülöttei, a perik. Ezek bünös szellemek, a melyek bejárják az eget és földet, ha elfáradnak, megtérnek az ő külön hazájukba, Perisztánba, de ott sem tudnak nyugton lenni, mert a paradicsomba vágynak, a melynek egy virága szebb és es egy dala édesebb Perisztán összes csodálatos virágainál és dalainál.

Mélyen tisztelt olvasóim közül is bizonyára többen ismerik Moore Tamásnak „Paradicsom és Peri“ című gyönyörű költeményét, melyet Szász Károly oly szépen fordított, s melynek rövid tartalma az, hogy a Peri a paradicsom kapuja előtt bánatosan keseregvén, az órálló angyal közbenjárására megtudja, hogy a sors könyvének lapján a Perinek kegyelem van ígérve, ha felhossa Allahhoz azt, a mi legbecesebb az égnék.

A Peri elmegy, az égnék legbecesebb drága kincset megkeresni.

Elröptül Indiába, s ott talál egy haldokló ifju szabadsághóst.

»S midőn eltűnnek a harc vészei.
 Egy alkonyugáron leszáll,
 S az utolsó vércseppet fölveszi;
 Az utolsó, mit a szív akkor ejte,
 Midőn elszállott szabadróptú lelke.

FERENCZ JÓZSEF KESERÜVIZ az egyedül elismert kellemes izü természetes hashajtószer.

Szenzáció-hajszá. A véderő-javaslatok tárgyalása küszöbön áll s már most is élenken foglalkoztatja a közvéleményt, a partköröket és a sajtót. Csak természetesen, hogy ez alkalommal különböző hírek kerülnek forgalomba, köztük olyanok, amelyek a képviselőház elnökének nevével kapcsolatban, a szabadelvűpárt kebleben fölmerült akcióiról, vagy meghasonlásról, sőt egyenesen válságról szólnak. E tulzolt híresztelésekkel szemben az igazság annyi, hogy a véderő-javaslatok tárgyában megbeszélések folytak és kívánságok merültek fel, amelyek azonban oly természetűek, hogy nemcsak válságnak, de még csak konfliktusoknak is kizárják lehetőségét.

A tisztviselők fizetésrendezésére vonatkozó törvényjavaslat, értesülésünk szerint, a legközelebbi minisztertanács elé kerül. Miután valamennyi szakminiszter közölte a pénzügyminiszterrel a javaslatra vonatkozó óhaját s a javaslat az egyes miniszteriumok megbízottjaival tartott előzetes tanácskozás után állapított meg, tehát ebben az esetben a minisztertanács elé való terjesztés inkább csak alakosságát.

Vegyes hírek.

— **Előfizetőink tisztelettel kérjük, hogy előfizetéseiket megújítva bennünket továbbra is támogatni sziveskedjenek.**

Munkatársainkat, különösen vidéki levelezőinket pedig arra kérjük, hogy vidékéről szóló közérdekű hírekkel és közleményekkel minél gyakrabban keressék fel szerkesztőségünket.

— **A felenyedi ev. ref. egyházközség** új papja, Fehér Pál, hallomásunk szerint február hó 3-án foglalja el a szokásos egyházi ünneppel pápi állomását.

— **A kemény hideg** állandóan tart s a szegedi Meteor — mely mostanában nagy hitelt kezd kapni az időjárásokról — azt jelzi, hogy ez a hideg huzamosabb időre fog kinyúlni. Sőt szerinte, ha a napon a jelenlegi állapotok valami erős hatás következtében nem változnak meg, úgy a telnek még egy negyedik korszakára is el lehetünk készülve. Az erdélyi részeken némely helyen —23 fokra süllyedt le a thermometer higanya, nálunk —18—19-re szállt alá.

— **Gőzfürdő Nagyenyeden.** Ez a hír első látásra ugyan hihetetlennek látszik, mégis közöljük, hátha az erre vonatkozó törekvéseket siker koronázza. Székely Daniel iparos polgártársunk határozta el magát arra, hogy a patak mellett, az u. n. Pattanyus-fele telken hideg, meleg kádas- és gőzfürdőt létesít. Csak letehetsen, égető szükség van rá, mert az a négy kád, amely az izz. hitközség fürdőjében található, Nagyenyednek nem elég. Itt az embernek, ha fürdeni akar, vagy arra kell törekednie, hogy a m. kir. országos fejeletzetbe hivatalosan jusson be, vagy el kell Marosújvárra, Kolozsvárra utaznia, hogy jól kiáztassa tagjait. Ez pedig 8—10 korona kiadással jár. Drága fürdés. Székely Daniel vállalkozását dicsérjük s szép jövőt jósolunk neki.

Ez legyen — és repült gyors szárnyakon —
A fényhazában szent ajándokom;
Bár nem örökké tiszta az a vér
Mi harcmezőken ömlik — ez a csepp
Végső egy nemzet szabadságáért
Mindennél szentebb, becsebb.

Elviszi a vércsöppet, de az ég még becsebbet kíván tőle.

A Peri elviszi ezután új ajándokát, a hű szerelem végső sóhaját. Még ennél is drágábbat kérnek tőle. Ekkor tovább repül a Peri:

S már a szép honra, Syriára
Nyugodni hajlik az alkony sugára.
Dicsősoruként ragyog fenn a fény
A szent Libanonnak fején:
A melynek örökös telében
Sötét felhő ül és havaz,
Mig lábánál a völgy ölében
Rózsák közt szunnyad a tavasz.
Mi szép lehetett, fenn lebegvén
E bájvidékre nézni le,
E vidor élet, e meleg fény
Virágos völgyek kebele;
Fényes folyók partján a kertek
Arany dnyéikkel tele,
Melyekre napsugarak estek
Pazar fénytűket öntve le.
Még fényesebb, ha egy-egy sziklászál
Fejére galambok csapja száll;
Nyugtalan szárnyuk tollzatán még
Száz színbe játsza csillog és ég
Nyugat sugára, s mintha mind e toll
Gyémánt volna tündér bányából
Vagy színes szivárvány is volna tán
Minőt felhőtlen egén lát Perisztán.

— **Marosujvart** a szegény sorsu gyermekeket segélyező „Erzsébet egyesület” jávára folyó évi február hó 1-én, a Stefánia-bánya intézkedő termében családi jellegű táncszertel tartatik. Kezdeté 8 órakor. A meghívót a rendezőség nevében Szabó Albert elnök bocsátotta ki. Belépti díj személyenként egy korona, családjegy négy korona.

— **A keresztnevek magyarosítására** országos mozgalom indult meg. A közetet szöszölőiben, a lapokban pro- és kontra sok szó hangzik el. Mi nem látjuk be magyarosító nagy jelentőségét. A vezetéknevek magyarosításának jelentősége igen is meg van, mert nem könnyű, hogy valaki akár szívvel-lelékkel magyarrá válva vesz fel jó magyar nevet, akár vezetékneve szegényhez lévén kötve dobja el a régit. De belügyminiszteri engedéllyel is lehet Constantin Szilárd, Juon Jánossá. A régi ó-testamentumi neveket pedig eldobni semmi értelme, hiszen Absolon is, Ezekiel is, Jozsuás is igen derek magyarok lehetnek nevök mellett. Szóval a keresztnevek magyarosítása szerintünk fölösleges, mert magyarosító jelentőségük nincsen.

— **A gyulafehérvári kath. legényegylet** f. hó 18-án kitűnően sikerült estélyt rendezett az „Európa” szálló nagy dísztermében. Részt vett azon a város minden társadalmi osztályának színe-java s megjelent gr. Majláth püspök, dr. Ujfalussy, Imets, Zamora és Tamási kanonokok kísérletében, mi az iparos ifjúságnak nagyon jól esett s nagyban hozzájárult dícséretes törekvésük emelésére. A műsort Bahdanovits Flóra czimbalomjátéka, Banyai Piroška és Lakner E. k. a. eneke, Frits A. szavallata, egy kis bohózat előadása és tánc töltötte be. A közönség a legteljesebb meglepedéssel élvezte az érdekes estélyt.

— **A férj és a női ruhaszámlák.** Az Ellenzékben veszik át a következő rövid, de szenzációs hírcsokét. A budapesti kir. törvényszék felelőszéki tanácsa azt a határozatot hozta, hogy a férj nem köteles kifizetni azoknak a ruháknak a számláit, melyeket neje az ő tudtán kívül rendelt. Határozatát indokolja azzal, hogy a férj joga meghatározni azt, hogy a társadalmi állásnak és vagyonai helyzetnek milyen arányu költségek felelhet meg.

— **Olasz eperfa ültetése.** Darányi földművelésügyi miniszter körrendeletben hívja föl a hatóságok figyelmét arra, hogy az eperfaültetést fokozottan vegye gondjába, mert évtizedes tapasztalat, hogy ott, ahol az eperfa lombjait könnyen szerezheték meg a szegényebb osztályok, a föllendült selyemtermelés egy kis keresetet biztosított azoknak éppen az aratás előtt, a mikor arra a legnagyobb szükségük volt. Mivel a lombpusztítás főleg azért gyakori, hogy a leveleződök a fa gyümölcsét szeretik s mivel az eperfaültetés éppen azért nem engedni szivesen a lombzedést: legjobbnak mutatkozik a gyümölcsöt nem termő olaszfajt ültetni.

— **A halászfegyek kezelése.** A közigazgatás egyszerűsítésével kapcsolatban kiadandó rendelkezések szerint a főszolgabírók ezentúl nem fognak vagyont és értéket kezelni; a halászfegyek kezelését tehát az adóhivatalok fogják végezni. Az eljárás jövőre az lesz,

hogy a halászfegyek kiállítását törvény szerint a főszolgabírónál kell ugyan kérelmezni; de magát a jegyet a főszolgabírói végzés alapján az adóhivatal fogja kitölteni és belyegérték lefizetése ellenében kiszolgáltatni.

— **Tizenhárom évig sötétben.** Egy polgártárs beállított a szegedi rendőrséghez s miután a tekintetes urak valamennyienek egészségére kívánta az éjszakai nyugodalmat, imígyen kezdte szólani:

— Baj van, kérem.

A tekintetes urak minden megjegyzés nélkül elhittek neki, hogy baj van.

— Mert hogy elment az asszony, kérem, — folytatta a magyar.

— Hát majd visszajön! — vigasztalta a biztos.

— Nem tudom en, — kételkedett a csizmás. Mert már tizenhárom esztendője, meg valahány hónapja, hogy elműnt.

— Mi a manó! csudalkoztak a tekintetes urak. Hát aztán hova ment az asszony?

— Gyertyaért keröm, a bötba. Aztán azóta nem gyűtt vissza, azóta mindétig sötétbe vagyok.

— Hát miért nem gyűjtötte meg a lámpát?

— Ugyan, kérem, — kedvetlenkedett a magyar, — nem úgy értöm én azt. Hanem az irant vagyok sötétbe, hogy el-e hal-e, az asszony, mivelhogy szeretnék mögfeleségösödni.

Közgazdaság.

A korai gyümölcs hullás okai.

Innen is, onnan is gyakran hallunk panaszt arról, hogy egyik-másik gyümölcsfa idő előtt lehullatja a termését. A panaszszal egyidejűleg jön a kérdés is, hogy mitévő legyen a gazda ilyen esetben. Választ adni a kérdésre csakis akkor lehet, ha ismerjük a baj okát, mert ellenesetben bármily orvoslást használunk is, az sikertelen marad.

Alábbiakban foglalkozunk röviden a terméshullás okaiival, megadván egyúttal az orvoslást is.

Lehullhat a gyümölcs azért, mert ferges; ez esetben a ferges pusztítására kell figyelmünket fordítani, a mi a rovarfogó csapdák felállításával, továbbá a lehulló ferges gyümölcsök naponként való összegyűjtésével és megsemmisítésével érhető el. Igaz ugyan, hogy a fergeseket nem irthatjuk ki egy-egy év alatt, de másrészt az is tény, hogy tetemesen megkevesíthetjük.

Lehullhat a gyümölcs azért, mert a talaj kedvezőtlen összetételű, pl. nincs meg benne a kellő mésztartalom. E bajon vakolatörmekek, vagy trágya-gyepsz felszórása van hivatva segíteni.

Lehullhat a gyümölcs a talaj soványasága miatt. Ez esetben a hígított trágyalének alkalmazása ajánlatos; és pedig akkor, midőn a föld fagyra kienyegedett. Minden fának adunk 3—6 kanna fahamuval kevert hígított trágyalevet, a szerint, hogy a fa idősebb-e, avagy fiatalabb. Egy 4—6 éves fának elegendő lesz 3—4 kanna, idősebbnek 5—6 kanna. Ezzel kapcsolatban összesen tanácsos lesz még érett istállótrágyát is alkalmazni, vagy ennek hiányában compostot műtrágyával kapcsolatban.

Oka lehet a termés hullásának a talaj szárazsága is, mely a mely bajon természetesen csak öntözés segíthet.

Megjegyezzük végül hogy az, ki a gyümölcsfa koronáját kellően ritkítja, a törzsön és ágakon képződött kérget és mohokat tisztogatja, a fa alját gondosan porhanyitgatja, aligha fog panaszkodni a miatt, hogy hull a gyümölcse.

Közmondások.

A ki sokat él, nem sokat tud; a ki sokat utazik, sokat tud. — A szakálladat áldozd fel fejedért. — Hamarabb öl a nyelv a kardnál. — A rest mindennap ünnepe. — A szem ablak, melyen át a szívbe lehet látni. — A jó tettet dob a tengerbe: a halak nem tudják meg, de megtudja az Isten. — A restség lassan jár, és mégis gyorsan eléri a szegénységet. — Az arany kezét nem vágja meg a kés. — Az apa kilencz fiut is fölnevel, de kilencz fiu sem tud egy apát eltartani. — A ki más hibáját elmondja neked, a tiedet is elmondja másnak. — Kinek a kocsiján ülsz, annak a nótáját fujjad. — Két kötélánczos nem tánczolhat egy kötélben. — Alacsony helyen a halmocská is hegynek képzelet magát. — Ha üres kézzel kopogatsz az ajtón, azt felelik, hogy a háziúr alszik. Ha tele van a kezud ajándékkal, tessék uram, mondják nyájasan. — A viszontagságot nem tűrő ember nem ismeri az üdvnek értékét. — A békeszerető embernek süketnek, vaknak és némának kell lennie. — Ha igazságos nem lehetsz, légy legalább méltányos.

Ime, ilyenek a török közmondásai.

És most térjünk át a népköltészet harmadik fajára, a népdalokra. A török népdal nem játszik a nemzeti életben olyan fontos szerepet, mint például a magyar népdal. Ennek főoka az, hogy a törökök dalai nem oly népszerűek, nem oly közvetlenek és egyszerűek, mint a magyar dalok. Majdnem mindegyiken átvonul a műdalok mesterkéltége, cikornyósága, dagályos kifejezésekben bővelkednek, s így nem lehet csodálni, hogy a népköltészetnek másutt legszebb termékei, a népdalok, a törököknél másod- vagy harmadrendű szerepet játszanak a közmondások és népmesék mellett. (Folyt. köv.)

A Peri rátalál egy bűnös vitézre, a ki a legnagyobb vétkeket követte el életében, s a kit egy imádkozó ártatlan gyermek látása úgy meghat, hogy bűnbánó könny szivárog szeméből.

Ez a könny az, a mi megváltja, és a paradicsomba juttatja a perit; mert a megtérő bűnösnek könnye a legkedvesebb az örök Istennek.

A Periken, tündéreken és csodaállatokon kívül a mindennapi élet alakjai is előfordulnak a török népmesékben, így a zsigori (például a Kázmeg papusz című pompás humoros török mese az ő poruljárt zsigorijával majdnem minden európai nyelvre le van fordítva), a zsarnok apa, a kit rászédnek, az ostoba sejk, a kiből mindenki csufot űz, satöbbi, egészséges tréfákkal tele jóízű dolgok, a melyeken még a modern, elfásult olvasó is jól nevet.

A népmeséken kívül nevezetes termékei a népköltészetnek a közmondások.

A török közmondások igen érdekesek; s minthogy a keleti ember szereti a képes beszédet, úgy a mindennapi beszédben, mint az irodalmi művekben is gyakran előfordulnak. Sok van köztük olyan, a mely értelme nézve megfelel valamely közmondásunknak, van olyan is, mely majdnem szóról-szóra egyezik a megfelelő magyar mondással; de sok van olyan is, melynek mását a nyugati népek közmondásai közt nem találjuk.

Vámbéry Ármán, Kunos Ignác és Erődi Béla százkara menő török közmondást gyűjtöttek össze, úgy az oszmanli, mint a turkoman és azerbaidsani nyelvjárásokból; az érdekesebbek közül följegyeztem egy néhányat az oszmanlik igaz mondásaiból.

Z. A. Z. a fogjuk.

Dr. MAGY

Nagyenyedi Nyomatott a

Mind-n b A hirdetés választól

Eladó házasa t

Alsóp berház, naptól

1367—1902.

Alulrt bír

értelmében ez

ság 1902. év

máig ügyvéd

szonynépi M

évi december

foglalt és 97

mada Juon

kor. becsérték

kir. bíróság

nyilvános ár

Mely árver

számú végzés

október hó 5

előjáróság h

28-ik napján

szándékok

tett ingóság

§-ai értelmében

esetén becsár

Kelt Nagy

26 1—1

790—1902.

Alulrt b

mében ezenn

1902 évi 368

ügyvéd által

ellen 600 e

foganatosított

beesült köve

zók és házi

Mely árve

számú végzé

évi január

eddig összes

ségek erejéig

eszközlesere

táridőül kité

sel hívatnak

és 108. §-a é

ség esetén b

Amennyi

laltatták s a

1881. évi L2

Kelt Ma

29 1—1

A Nagyem

VI

Nagyenyedi

1903. febr

a részve

1. Elnö

vétele es

tag kikü

2. Az i

3. A f

megvizsg

4. A n

Esetleg

Nagyem

22 2—2

Tár

Szerkesztői üzenet.

Z. A. Zalathna. A cikket kaptuk; jövő számunkban közölni fogjuk.

Szerkesztőség:

Dr. MAGYARI KÁROLY TÖRÖK BERTALAN.

Kiadó:

Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság
Nyomatott a Nagyenyedi Könyvnyomda és Papíráruhágyár részvénytársaság könyvnyomdájában.

KIS HIRDETÉSEK.

Mind-n hirdetés 10 szög 40 fillér, azon túl minden szó 4 fillér. A hirdetés bélyegdíjmentes. Levélbeli tudakozásra szívesen válaszolunk, ha postabélyeg mellékelte. Hirdetéseket a kiadóhivatal veszi fel.

Eladó ház. A Várszeg-utca 45 házszám alatti házasság eladó. Hol? Megmondja a kiadóhivatal.

Alsóporond 17. sz. Winkler-fele hat lakosztályos bérház, veranda, kert és istállóval f. e. Szt.-György naptól berbeadó.

1867—1902. v. sz.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. törv.-czikk 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a nagyenyedi kir. járásbíró-ság 1902. évi V. 768 számú végzése következtében dr. Garda Kálmán ügyvéd által képviselt balászfalvi takarékpénztár javára asszonynepi Makaria Juon st. ellen 100 korona s jár. erejéig 1902. évi december hó 12-én foganatosított kielégítési végrehajtás után foglalt és 972 koronára becsült következő ingóságok, u. m. Gramada Juonnál 2 ló, 1 szekér, buza, széna és csőtörökbuza 472 kor. becsértékben, Makaria Tenaszánál felülfoglaltott a nagyenyedi kir. jbróságának 1902 Sp. II. 873/3 sz. a. foglalt összes ingóságok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a nagyenyedi kir. jbróság 1902-ik évi V. 768/2 számú végzése folytán 100 korona tökéketelés, ennek 1900. évi október hó 5-ik napjától járó 6% kamatai erejéig Asszonynepién az előjáróság házálan leendő eszközésére 1903. évi január hó 28-ik napján d. e. 11 óraja határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az éru-tett ingóságok ezen árverésen az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-ai értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Kelt Nagyenyeden, 1903. évi január hó 4-én.

Gajzágó Simon,
kir. bir. végrehajtó.

26 1—1

790—1902. végrh. szám.

Árverési hirdetmény.

Alulírt bírósági végrehajtó az 1881. évi LX. t.-cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a gyulafehérvári kir. törvényszéknek 1902. évi 3685 és 3686 számú végzése következtében dr. Geraszim Emil ügyvéd által képviselt Bitai Endre javára öz. Nágai Jánosné s t. ellen 600 és 600 korona s jár. erejéig 1902. évi június hó 6-án foganatosított kielégítési végrehajtás után lefoglalt és 1270 koronára becsült következő ingóságok, u. m. szarvasmarhák, gazdasági eszközök és háziutórok nyilvános árverésen eladotnak.

Mely árverésnek a marosújvári kir. jbróság 1902. évi V. 180/5 számú végzése folytán 1200 korona tökéketelés, ennek 1902. évi január hó 12. napjától járó 6% kamatai, 1/3% váltódj és eddig összesen 301 kor. 84 fillérben bíról. g. már megállapított költségek erejéig Czintos községben végrehajtást szenvedő lakásán leendő eszközésére 1903. évi január hó 31-ik napjának d. u. 2 óraja határidőül kitézik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg, hogy az érintett ingóságok az 1881. évi LX. t.-cz. 107. és 108. §-a értelmében készpénzfizetés mellett a legtöbbet ígérőnek szükség esetén becsáron alul is el fognak adatni.

Amennyiben az elárverezendő ingóságokat mások is le- és felülfoglaltatták s azokra kielégítési jogot nyertek volna, jelen árverés az 1881. évi LX. t.-cz. 120. §. értelmében ezek javára is elrendeltetik.

Kelt Marosújvárt, 1903. évi január hó 18. napján.

Dergán János,
kir. bírósági végrehajtó.

29 1—1

Meghívó.

A Nagyenyedi Épület-Lakatosáruhágyár Részv. Társaság
VIII. évi rendes közgyűlést

Nagyenyeden a Kisegítő Takarékpénztár helyiségében 1903. február 1-én délelőtt 11 órakor tartja meg, melyre a részvényesek tisztelettel meghívotnak.

Tárgysorozat.

1. Elnöki megnyitó, a megjelent részvényesek számbavétele és a jegyzőkönyv hitelesítésére két részvényes tag kiküldése.
 2. Az igazgatóság jelentése az 1902. üzletéről.
 3. A felügyelő bizottság jelentése a zárszámadás megvizsgálásáról.
 4. A nyereség felosztására vonatkozó határozat. Esetleges indítványok.
- Nagyenyed 1903. január hó 17-én.

22 2—2

Az igazgatóság.

Naponta kétszer friss sütemény.

Van szerencsem a nagyérdemű közönség szíves figyelmét **csemege- és péküzletre** felhívni. Különösen figyelmébe ajánlom a n. e. közönségnek kitűnő minőségű boraimat, melyeket a medgyesi Czeli Frigyes és fia cég pincejéből szereztem be.

1 liter finom asztali bor	—64 kor.
1 " " pecsénye	—80 " "
1 " " rizling	1— " "
7 deczi csemege gyógy Küküllő gyöngye	2-40 " "
3 1/2 " csemege gyógy Küküllő gyöngye	1 30 " "
7 " csemege gyógy rizling	2 20 " "
3 1/2 " " " " "	1-10 " "
7 " " " " " "	2— " "
3 1/2 " " " " " "	1-20 " "
7 " " " " " "	1-60 " "
5 " " " " " "	1-40 " "
3 1/2 " " " " " "	1— " "

Továbbá kaphatók: naponta friss **szebeni felvágottak**, valamint **csemege-sajt** és friss **székely túró**, ugyintén finom **likörök**, **tea-sütemény**, **tea, rum**.

T. vevőim szíves pártfogását továbbra is kérve, maradok tisztelettel

Beer G. Dániel,
sütő.

Naponta kétszer friss sütemény

Sz. 838—903. alisp.

Pályázati hirdetmény.

Alsófehér vármegye magyarigeni járásában az áthelyezés folytán megüresedett **járasorvosi állásra** pályázatot hirdetek.

A járás-orvos javadalmazása: 1200 korona fizetés és 600 korona utiátalány.

Felhívom mindazokat, a kik ezen állásra pályázni óhajtanak, hogy az 1883. évi I. t.-cz. 9. §. I. pontja, valamint az ennek alapján alkotott 1893. évi 80099. sz. szabályrendeletben előirt képesítésüket igazoló okmányokkal felszerelt pályázati kérvényeiket — a mennyiben már közszolgálatban állanak — hivatal-főnökük útján,

Korona tyukszemtapasz, javított minőség, teljes sikerről jótállás mellett, ellenben a pénzt visszaadom. 1 drb ára 60 fillér.

Bátorkodom a 33 éven át igen tisztelt vevőimnek becses tudomására hozni, hogy **gyerekjáték-kirakatommal** készen vagyok, alázatosan meghívom szíves megtekintésére. Mult évi játékokat bármily elfogadható és még beszerzési áron alul is eladok, különösen **babák** oly nagy választékban érkeztek, hogy bátran mondhatom a 33 éven át soha ily nagy választékban nem volt, tájékozás végett tudatom, hogy 3 krtól 4 frtig hapható darabja, igen czélszerű hasznos társasjátékok u. m.: **Sakk, Domino, Tivoli, Várjáték, Lotto, Tombola, Harang** és **kalapács** és más újabbak nagy választékban vannak készletben Ajándéknak igen czélszerű test edző **korcsolyák** párja 75 krtól 3 frtig, nagy mennyiségű **karacsonyfa gyertyák, cukorkák, diszek cukorból, datolya, malaga, cukrozott gyümölcsök, olesó narancsok**, 3 krtól kezdve kaphatók.

Kérve 33 éves becses támogatásukkal ez uttal is megajándékozni sziveskedjenek, maradok mély tisztelettel

BISZTRITSÁNY LAJOS.

Világhírű Balatoni kocsonyás halakból, mely minden külföldi olajos pancsot fölülmulnak, friss küldemény érkezik.

különbön pedig azon törvényhatóság első tisztviselője útján, a mely törvényhatóság területén állandóan tartózkodnak, Alsófehér vármegye főispánja, méltóságos zeykfalvi Zeyk Dániel úrhoz ezimezve, hozzáam legkésőbb **február hó 20-ig** nyujtsák be.

Alsófehér vármegye alispánja.

Nagyenyed, 1903. január 17.

Szász József

27 1—2

alispán.

Az intelligens közönség találkozási otthona.

Vorobicz Kálmán

vászon-, női és férfi divat- és kézműáru-üzlete
Nagyenyed, Fötér (Hid mellett.)

Az őszi és téli idenyre, teljes **szakképzett-ségem** s e téren, **hosszu időn át szerzett tapasztalataim** folytán, oly előnyös bevasárlást tettem, nagyérdemű vevő közönségem nemes elve szem előtt tartásával, nagyobbbrézt

hazai gyártmányu árukkal,

hogy azon kellemes helyzetbe jutottam, a uagymennyiségű vétel folytán, miszerint **minden cikket sokkal jutányosabban árulhatok**, mint bárhol, mert: a már kezdőleges bizalmakat megerősíteni óhajtom. E kedvező körülmények hatása alatt van szerencsem dús raktáramra becses figyelműk e helyen is felhívni. Remek újdonságu női ruha-kelmék, divatselymek, mosóbársonyok, barchetek, flanellek, téli posztó és baraszt-kendők, kész blousok, női és férfi fehérművek, nyakkendők hirtve magyar gyártmányu, finom női-, férfi és gyermek-czipők s harisnyák, csakis finom nyulszőrből készült férfi kalapok, szobaberendezések, szőnyeg-, függöny-, ágys- és asztaliitókben, paplanokban, vászon-, kézmű- és rövidárukban. Óriási választék mindennemű kézműmunka-darabok s hozzávalókban, melyek figyeimes beosztása győ-n-örködtetőleg hat vevő közönségemre.

Kitüntető bizalmu parancsukat várva vagyok

kitűnő tisztelettel

Vorobicz Kálmán.

7 6—*

— Vidéki megrendelések pontosan eszközöltetnek. —

24 féle különböző ásvány- és Ferencz József legihesebb keserűvíz-forrás képviselése; ezen vizek csakis nálam mindig friss töltésben kaphatók.

6 4—*

Tángel József

női és férfi divatáru kereskedő tisztelettel értesíti a nagyérdemű közönséget, hogy **mielőtt** szükségletét a farsangi cikkekben máshol szerezne be, sziveskedjék **dusan felszerelt és folytonosan gyarapodó raktárát** megtekintésre méltatni.

A visszamaradt téli árukból 10% árkedvezményt nyujtok.

Veszek 40J—500 darab
egy-két éves
sértéseket,
esetleg kisebb csoportban.
Cím a kiadóhivatalban

23 1-3

Nagyenyedi kisegítő takarékpénztár p.t.
Alaptőke: 200,000 korona.
Elfogad betéteket évi 5%-ra. Előnyös kölcsönt
nyújt váltóra és betáblázásra.
Nyitva minden hétköznap délelőtt 9—12 óráig.

Magyarnak PÉCS, Németnek BÉCS.
Ne küldjük pénzünket külföldre!

A legjobb órákat és
ékszereket küld **SCHÖNWALD IMRE** órás és ékszerárugyáros
— PÉCSETT. —
Nem tetsző tárgyakért a pénzt visszaküldöm vagy kicserélem. — Három évi jótállással.

Egy pontos nikkell zsebóra szép kivitelben	3 frt 50 kr.	Valódi ezüst kétfedeles anker remontoir erős szerkezettel, szép kivitelben	8 frt 25 kr.
Egy pontos nikkell ébresztő óra	1 frt 90 kr.	Valódi ezüst tula remontoir anker kétfedeles óra	10 frt 30 kr.
Valódi ezüst remontoir óra pontos járással	5 frt — kr.		

14 karátos arany láncok esinos szép kivitelben:
20 gramm nehéz 25 forint, 25 gramm nehéz 30 forint, 30 gramm nehéz 36 forint, 40 gramm nehéz 47 forint 50 kr.
Minden lánchoz aranyba foglalt kőves lógók külön mérve 15—20 gramm súlyban 4 frt 50 kr.

Minden tárgy a kir. főpénzverdehivatal által megvizsgálva és bélyegezve.

16 5-40 **Kitüntetve állami és aranyérmekkel.**

Több ezer elismerő levél birtokomban van.
Nagy képes árjegyzék ingyen és bérmentve küldeték.

Somatose
oldható húsfehérnye
a hús tápanyagát tartal-
mazza (tojás fehérnye és
sól) majdnem izetlen köny-
nyen oldható por alakban
a lehető legjobb
erősítő szer-
vénye, a táplálkozásban
visszamaradott anyagok-
nak, — melibetegnek,
főlegbetegnek, gyomor-
betegnek, — gyermek-
betegnek, — női kör-
ben szenvedő gyerme-
keknek, nyugtatóknak.
VAS-SOMATOSE
alakjában pedig
különösen
Sápkórban
szenned kinek orvosilag
ajánlja
Somatose nagy mér-
tékben emeli az ét-
vágyat.
Kapható minden gyógy-
szertárban és drogeriában
Csak eredeti csoma-
golásban valódi.

Értesítés.
Tisztelettel értesíteni óhajtom egy a helybeli, mint
a vidéki nagyérdemű vevőközönseget, miszerint a főtéren.
apósom **Lázár Adolf** dohány-nagytőzsdéje mellett
2 év óta fennálló
**üveg-, porcellán-
és lámpaáru-üzletemet**
a mai kor igényeinek teljesen megfelelőleg dúsán meg-
nagyoibítottam.
Tekintettel arra, hogy arányt csakis elsőrangú
cégektől szereztem be, azon szerencsés helyzetben
vagyok, hogy t. n. é. vevőközönseget **mélyen leszál-
litott, szabott árak** mellett kiszolgálhatom.
Mivel tábla-üvegekben nagy raktárt tartok, elvállalok
mindennemű kisebb nagyobb épületek üvegezését a
lehető legjutányosabb árak mellett.
Elvállalok továbbá tükrök, képek bekeretezését szintén nagyon jutányos árak mellett és kezes-
kedem azoknak tartós és csinos kiviteléről.
Üveg-, porcellán- és lámpaáruim versenyképes áraival arra törekszem, hogy a t. vevőközönség
nagyrabecsült bizalmát, mint eddig, úgy ezután is magamnak továbbra is biztosítsam.
A midőn e helyütt a **karácsonyi és újévi ünnepekre megrendelt kiváló ajándék-
tárgyak** dús választékát a n. é. közönség megtekintésére ajánlom, kérem továbbra igen becses
pártfogásukat és maradok
illő tisztelettel
Komjászeghy Lajos.

5 6-*

VAJNA MIKLÓS
SZÉKELYHIDY JÁNOS utóda
uri és női divatáruháza Nagyenyeden.

Hölgyek figyelmébe!
Van szerencsém a nagyrabecsült hölgyközönség szives figyel-
mét felhívni, hogy a farsangi exclusiv újdivóságok raktáromra érkez-
tek. Különös figyelembe ajánlom a valódi franczia mintázott tüll-szöve-
teket, melynek egyedüli elárusítására cégem van megbízva.
Kiváló tisztelettel
VAJNA MIKLÓS.

Székelyhidy János cégtől átvett árak
*** beszerzési áron adatnak el. ***

18 4-6